

HERB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

„**Godłem Rzeczypospolitej Polskiej** jest wizerunek orła białego ze złotą koroną na głowie zwróconej w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami, z dziobem i szponami złotymi, umieszczony w czerwonym polu tarczy".

„**Barwami Rzeczypospolitej Polskiej** są kolory biały i czerwony, ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego".

„Barwy Rzeczypospolitej Polskiej stanowią składniki **flagi państwowej Rzeczypospolitej Polskiej**".

„**Orzeł Biały, biało-czerwone barwy i Mazurek Dąbrowskiego są symbolami Rzeczypospolitej Polskiej**. Otaczanie tych symboli czcią i szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej oraz wszystkich organów państwowych, instytucji i organizacji".

z USTAWY SEJMU RP z 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych

W symbolice międzynarodowej najważniejszym znakiem identyfikującym państwo w gronie innych jest herb państwowy. Herb to znak utworzony z godła umieszczonego w polu tarczy herbowej.

Herbem Rzeczypospolitej Polskiej, mającym nazwę własną **Orzeł Biały**, jest od przeszło 700 lat widniejący w polu czerwonym wizerunek ukoronowanego białego Orła ze złotym dziobem i szponami.

Taką samą rolę jak herb, pełni u nas godło z herbu Rzeczypospolitej czyli Orzeł przedstawiany sam, bez tarczy.

Znakiem równorzędnym, a dziś w symbolice międzynarodowej nawet dominującym, jest **flaga państwowa** jako określony zestaw barw wywiedzionych zwykle z herbu państwowego. Barwami naszego państwa są **biel i czerwień**. Ta ostatnia winna odpowiadać barwie cynobru, co sprecyzowano dopiero w 1927 r.

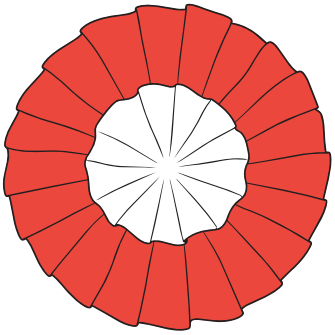
Ustanowioną w 1919 r. polską flagę państwową wykonuje się zawsze z dwóch równych pasów o określonych proporcjach – 5:8. Barwy mogą być prezentowane także na innych znakach, np. na **chorągiewkach**. Wówczas, w części swobodnej (po przeciwnej od drzewca), może być trójkątne wcięcie na wzór dawnych **proporczyków** z lanc ułańskich spopularyzowanych sukcesami jazdy polskiej w dobie wojen napoleońskich.

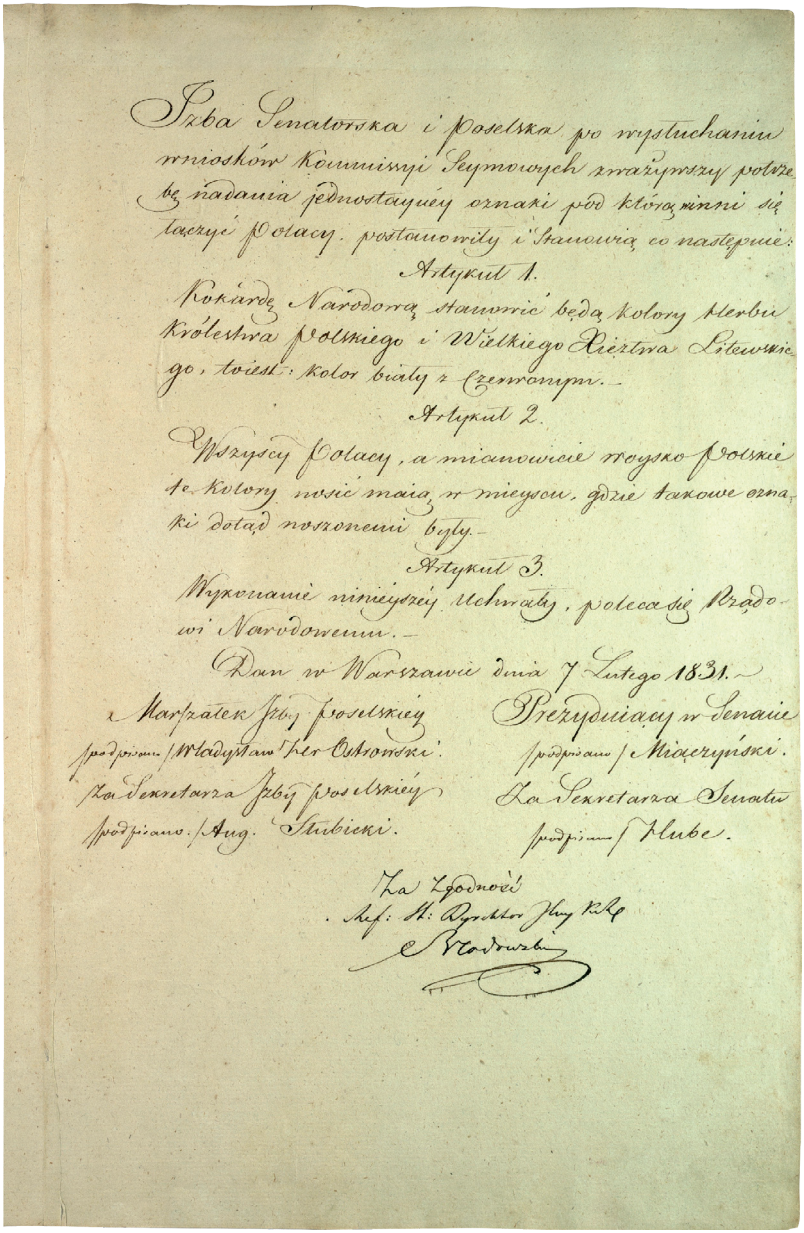
O wiele starszym układem polskiej bieli i czerwieni jest upinana z nich w koło kokarda.

Kokarda, której nazwa wywodzi się z języka francuskiego, pierwotnie była noszoną na nakryciu głowy ozdobą z pęku wstążek, co Francuzi nazwali *cocarde*. W XVIII w. ułożona z białych wstążek już w koło, stała się na kapeluszach mundurowych znakiem przynależności państwowej. Przyjęła się w innych państwach i stąd w różnych językach jej nazwa brzmi podobnie: w języku włoskim coccarda, niemieckim *Kokarde*, angielskim *cockade*. Tak, jak u nas, także u Węgrów jest to *kokárda*, tylko Szwedzi piszą *kokard*.

W Rzeczypospolitej **biało-czerwona Kokarda Narodowa** sankcję ustawową otrzymała dopiero w Powstaniu Listopadowym.

Sejm 7 lutego 1831 r. wprowadził kokardę dwubarwną, odwołując się do przyjętego powstańczego herbu Królestwa Polskiego, przedstawiającego w ukoronowanej tarczy dwudzielnej w słup, tj. podzielonej pionowo, w czerwonych polach białego Orła i białą Pogoń Litewską. Herb ten odzwierciedlał dwoma godłami obie części dawnej Rzeczypospolitej. **Był to pierwszy przepis ustalający nasze biało-czerwone barwy narodowe, towarzyszące nam nieodmiennie do dziś.**

Izba Senatorska i Poselska po wysłuchaniu wniosków Komissyi Sejmowych zważywszy potrzebę nadania jednostajnego oznaki pod którą winni się łączyć Polacy postanowiły i stanowią co następuje:

Artykuł 1.

Kokardę Narodową stanowić będą kolory herbu Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięztwa Litewskiego, to iest kolor biały z czerwonym.

Artykuł 2.

Wszyscy Polacy, a mianowicie woysko polskie te kolory nosić maią w mieyscu, gdzie takowe oznaki dotąd noszonemi były.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszey Uchwały, poleca się Rządowi Narodowemu.

Dan w Warszawie dnia 7 Lutego 1831.

Marszałek Izby poselskiej
podpisano: Władysław Ker Ostrowski.
Za Sekretarza Izby poselskiej
podpisano: Aug. Stubicki.

Prezydujący w Senacie
podpisano: Miączyński.
Za Sekretarza Senatu
podpisano: Klube.

Za zgodność
Kanc. R. Rządu Spr. Wew.
Kwaśniewski

Ustawa sejmowa Królestwa Polskiego z 7 lutego 1831 r.
o polskiej Kokardzie Narodowej z Archiwum Głównego Akt Dawnych

Biało-czerwone kokardy noszono w kolejnych powstaniach narodowych. W 1919 r. stały się znakiem wojska powstańczego w Wielkopolsce, a w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. znaczyły żołnierzy-ochotników oraz wspomagających wojsko duszpasterzy, tzw. kapelanów lotnych.

W 2008 r. przywrócenie Kokardy Narodowej podjął śp. Lech Kaczyński Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, choć pierwsza inicjatywa nastąpiła w 2006 r. w stolicy Wielkopolski w Poznaniu. Biało-czerwone kokardy ozdobiły uczestników świąt narodowych 11 Listopada i 3 Maja.

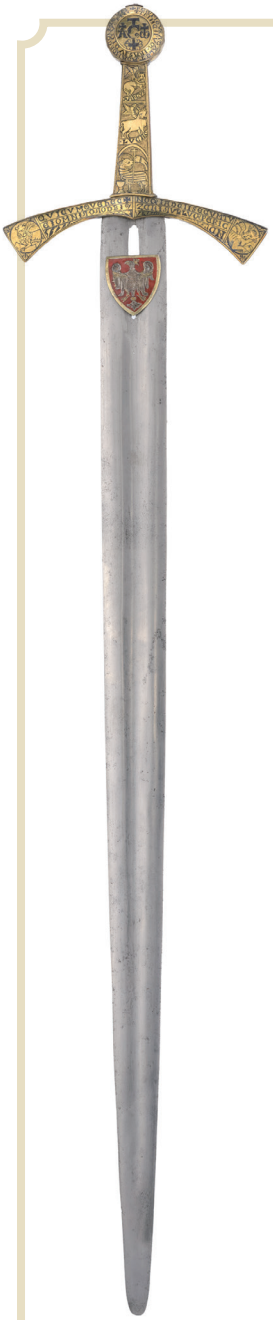
Zgodnie z zasadami podkreślającymi nadrzędność godła herbowego a nie pola tarczy, na którym godło występuje, kokardę polską upina się bielą w środku. Tylko jeżeli kokarda ma być tłem dla przypinanego na nią dodatkowo Orła, biel jest na zewnątrz, a czerwień wypełnia środek.

Biało-czerwone kokardy to znak narodowej tożsamości i stąd nosimy je na sercu.

Pamiętajmy – Kokarda Narodowa to znak tożsamości narodowej Polaka.

Kokarda Narodowa to nie kotylion, który służy jedynie zabawie ani wstążka, którą kiedyś dziewczęta wiązały sobie włosy!

Tadeusz Jeziorowski
członek Komisji Heraldycznej
przy MSWiA

Miecz koronacyjny królów Polski pochodzący z czasów króla Władysława Łokietka, który jako pierwszy użył go podczas ceremonii koronacyjnej. Na głowni miecza umieszczony jest herb – Orzeł Biały. To pierwsze historyczne przedstawianie Orła Białego w polu tarczy herbowej o barwie czerwonej. Pierwotnie herb ten znajdował się na pochwie miecza, która jednak nie zachowała się do naszych czasów.

Miecz znajduje się w zbiorach
Zamku Królewskiego na Wawelu

Dokument z pieczęcią majestatową króla Przemysła II, który został koronowany w Gnieźnie 26 czerwca 1295 roku.

Na awersie pieczęci znajduje się przedstawienie króla siedzącego na tronie, trzymającego w prawej ręce berło, a w lewej jabłko z krzyżem symbolizujące pełnię władzy – nad królem jest tylko Bóg.

Na rewersie jest przedstawienie królewskiego Orła w polu tarczy herbowej a wokół napis: REDDIDIT IPSE DEVS VICTRICIA SIGNA POLONIS czyli SAM BÓG PRZYWRÓCIŁ POLAKOM ICH ZWYCIĘSKIE ZNAKI.

Pieczęć znajduje się w zbiorach
Archiwum Diecezjalnego w Pelplinie

MAŁOPOLSKA

Projekt zrealizowano
ze środków finansowych
Województwa Małopolskiego